College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen

DATUM	17 december 2013		
ONS NUMMER	80F0AF0D	REFERENTIE	Gerard Smit
NUMMER PS	2014BEM20	DOORKIESNUMMER	3391
BIJLAGE	1	E-MAILADRES	gerard.smit@provincie-utrecht.nl

Onderwerp Statenbrief: Goedkeuring wijziging kostentoedelingsverordening HDSR

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding
Op 15 november 2013 heeft het algemeen bestuur (AB) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) een besluit tot wijziging van de Kostentoedelingsverordening HDSR 2009 vastgesteld. HDSR heeft hierbij gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de zogenaamde 'tariefdifferentiatie voor wegen' toe te passen. Door toepassing van deze tariefdifferentiatie worden wegen zwaarder belast en overig ongebouwd (voor een groot deel agrarische grond) minder zwaar.
Overeenkomstig de toezegging die de heer Van Lunteren in de vergadering van de commissie BEM van 25 november 2013 heeft gedaan berichten wij u hierbij dat wij bij besluit van heden goedkeuring hebben verleend aan het besluit van het AB van HDSR. De brief aan het dagelijks bestuur van HDSR met ons besluit en de overwegingen daarbij is bijgevoegd.
Hieronder lichten wij dat besluit nader toe. Daaraan voorafgaand gaan wij in op de voorgeschiedenis betreffende de tariefdifferentiatie voor wegen en de procedure tot dusver.

Voorgeschiedenis
De tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen is in 2009 bij de inwerkingtreding van de Wet modernisering waterschapsbestel ingevoerd. De overwegingen daarbij waren dat een hoger tarief voor wegen uit kostenoogpunt gerechtvaardigd is, omdat verharde openbare wegen hogere piekafvoeren kunnen veroorzaken en dus een relatief grote capaciteit van het watersysteem vragen. Ook zijn wegen een belangrijke bron van diffuse verontreiniging.
De wetgever heeft in 2012 de mogelijkheid van een tariefdifferentiatie voor wegen verruimd om *onevenredige tarieven voor agrariërs* te voorkomen (Kamerstukken II, 2011-2012, 33 097, nr. 22 (amendement van de leden Dijkgraaf en Ortega-Martijn)). Die verruiming houdt in dat een waterschap het tarief voor verharde openbare wegen maximaal 400% hoger kan vaststellen, indien dat waterschap op 1 juli 2012 al een wegendifferentiatie toepaste. Indien dat niet het geval is kan de tariefdifferentiatie maximaal 100% bedragen. Met de verruiming werd beoogd een oplossing te bieden voor het probleem van de zogenaamde 'weeffout'. Dat speelde vooral bij Delfland, omdat in dat waterschap het aandeel ha's (spoor)wegen in het totaal aantal ha's ongebouwd verhoudingsgewijs zeer hoog is. Vanwege de hoge waarde van infrastructuur levert die infrastructuur een onevenredig grote bijdrage aan de waarde van het overig ongebouwd (voor een groot deel agrarische grond) en daarmee aan het kostenaandeel van het overig ongebouwd. Door toepassing van een tariefdifferentiatie voor

wegen worden wegen zwaarder belast en overig ongebouwd minder zwaar. Er vindt als gevolg daarvan een lastenverschuiving plaats van agrariërs naar wegbeheerders.
Door vrijwel alle waterschappen, waaronder de 4 in Utrecht gelegen waterschappen, is toepassing gegeven aan een tariefdifferentiatie voor wegen. HDSR heeft dat gedaan met het hiervoor genoemde AB-besluit van 15 november 2013.

Procedure
Het ontwerpbesluit van HDSR dat voorziet in de tariefdifferentiatie voor wegen heeft geleid tot bezwaren van gemeenten die als wegbeheerder met hogere lasten worden geconfronteerd. Tegen dat ontwerpbesluit hebben 14 gemeenten en voorts ook de eigen afdeling Wegen een zienswijze ingediend.

De zienswijzen zijn niet gehonoreerd door het AB van HDSR. HDSR acht een correctie door middel van een tariefdifferentiatie voor wegen gerechtvaardigd vanwege de toename van het oppervlak aan infrastructuur en de afname van overig ongebouwd (voor een groot deel agrarische grond) in zijn gebied in de afgelopen jaren. Een verhoudingsgewijs sterkere stijging van het tarief ongebouwd ten opzichte van andere tarieven wordt hiermee voorkomen. Een andere overweging is dat het kostenaandeel ongebouwd wordt vastgesteld op grond van waarde en dat wordt vooral door wegen bepaald. Het aanslagbedrag wordt echter vastgesteld op grond van oppervlakte en daarvan wordt een veel kleiner deel ingenomen door wegen.
Het bestuursvoorstel bevat een betere onderbouwing van de keuze voor een tariefdifferentiatie dan het ontwerpbesluit dat ter inzage heeft gelegen.

Juridische grondslag / overwegingen goedkeuringsbesluit
Onze goedkeuringsbevoegdheid betreffende kostentoedelingsverordeningen is gebaseerd op artikel 120, lid 5 van de Waterschapswet.
Deel 3 van de in 2011 door ons vastgestelde Nota Relatie provincie Utrecht met de waterschappen bevat het kader voor de toetsing van onder meer de kostentoedelingsverordeningen van waterschappen. Die nota is u bij statenbrief van 25 oktober 2011 ter kennisname toegezonden.

In het kader van de goedkeuring kunnen wij het besluit van het AB van HDSR slechts marginaal toetsen. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft namelijk in een uitspraak van 28 juli 2010 (AB 2010/245) geoordeeld dat de bevoegdheid van het AB tot het bepalen van de kostenaandelen een vrije bevoegdheid is, slechts begrensd door de wettelijk vastgelegde bandbreedtes. Die vrije bevoegdheid geldt naar analogie van die uitspraak eveneens voor de keuze van het AB om wel of niet gebruik te maken van de mogelijkheid van tariefdifferentiatie voor wegen. Dit betekent dat wij wat betreft die keuze slechts kunnen toetsen of het AB van AGV en dat van HDSR in redelijkheid tot hun besluit hebben kunnen komen.
Nu die keuze voldoende is gemotiveerd leidt een marginale toetsing tot het oordeel dat het AB in redelijkheid tot die keuze heeft kunnen komen. Verder is ons niet gebleken dat het besluit niet voldoet aan wettelijke vereisten, zoals in de bijgevoegde brief aan HDSR is aangegeven.

Tot slot
Door vrijwel alle waterschappen is toepassing gegeven aan een tariefdifferentiatie voor wegen. Het is de vraag of deze toepassing op zo'n uitgebreide schaal overeenkomstig de bedoeling van de wetgever is. Een goed moment om die kwestie te onderzoeken is de komende evaluatie van het belastingstelsel van de waterschappen. In IPO-verband zal er in navolging van de VNG op worden aangedrongen dat deze kwestie wordt betrokken bij de evaluatie.

Essentie / samenvatting:
In het kader van de goedkeuring kunnen wij het besluit van het algemeen bestuur van HDSR slechts marginaal toetsen.
Er zijn geen gronden om goedkeuring te onthouden aan dat besluit.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
N.v.t.

Financiële consequenties
Toepassing van de tariefdifferentiatie voor wegen door de 4 waterschappen die zijn gelegen in de provincie Utrecht, heeft financiële gevolgen voor de provincie. De waterschapslasten voor provinciale wegen zullen naar verwachting als gevolg daarvan met globaal € 30.000 per jaar toenemen. Dit jaar (2013) bedragen deze lasten circa € 95.000. De door het waterschap Vallei en Veluwe ingevoerde tariefdifferentiatie is hierin reeds verwerkt, omdat die op 1 januari 2013 is ingevoerd. Bij de Voorjaarsnota 2014 zal worden gekeken naar de dekking van de extra lasten.

Vervolgprocedure/voortgang
De wijziging van de verordening van HDSR treedt in werking na de bekendmaking door HDSR. Er is geen beroepsmogelijkheid (art. 8:2, onderdeel c, van de Algemene wet bestuursrecht).

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,